

«Grunneierbasert tiltaksplan for kontroll av villsvin i Norge»

- seminar med grunneiere og andre interessenter

Sted: Bøndernes Hus, Goggestredet 12, 2219 Brandval

Målgruppe: Grunneiere og offentlig forvaltning innenfor de områdene villsvinet finnes.

Dato: Torsdag 6. Februar klokken 18.00 – 21.00.

Om prosjektet: Grunneierbasert tiltaksplan for kontroll av villsvin i Norge

Norges Bondelag, Glommen Mjøsen Skog SA, NORSKOG og Utmarksavdelingen for Akershus og Østfold startet høsten 2019 «Villsvinprosjektet» med finansiering fra Østfold fylkeskommune og jordbruksavtalen 2019. Prosjektet skal bidra til å nå målene i den nasjonale handlingsplan mot villsvin som Miljødirektoratet og Mattilsynet la fram november 2019. Handlingsplanen har som hovedmål at det skal være minst mulig villsvin i Norge, spredt utover et minst mulig område.

Villsvin har etablert seg i indre deler av Østfold, Akershus og Hedmark hvor det anslås at det i dag er om lag 1000 villsvin. I Sverige felles det 115 000 villsvin per år og bestanden er økende. Uten effektive tiltak er det fra eksperthold anslått at bestanden i Norge vil øke markant fremover. I Norge defineres villsvin som en fremmed art, og anses av Artsdatabanken for å utgjøre en meget høy økologisk risiko. Villsvinet er et jaktbart vilt og gir muligheter for utvikling av jaktbasert utmarksnæring. Dette ses av enkelte som interessant i de områder der ulven forårsaker store tap i jaktbasert næring. Villsvinet er også en kilde til skader i jordbruket. Afrikansk svinepest er en svært alvorlig smittsom virussykdom som rammer både ville og tamme svin og som nå brer seg i høyt tempo i Europa. Dødeligheten er opp mot 100 % og det finnes i dag ingen behandling eller vaksiner mot sykdommen. Skulle sykdommen komme til Norge vil konsekvensene for norsk svineproduksjon være dramatiske.

Skadepotensial og frykten for at en villsvinbestand i Norge kan bidra til innføring av sykdommen «Afrikansk svinepest» er årsaken til at myndighetene har satt et mål om færrest mulig villsvin over et minst mulig område i Norge. Både i Sverige og andre land sørover i Europa jobber myndighetene aktivt for å redusere villsvinbestanden og iverksette beredskap for utbrudd av Afrikansk svinepest. Landbruksnæringen i Norge står samlet om en grunneierbasert handlingsplan som slutter opp om myndighetenes målsetting og villsvinprosjektet er en viktig del av dette arbeidet. Kontroll av villsvinbestanden vil kreve et omfattende grunneiersamarbeid over store arealer. Erfaring viser at man må ta ut 2/3 av bestanden årlig for å holde den stabil. Til sammenligning ligger tallene for elg på 1/3. På grunn av villsvinets høye reproduksjonsevne er det avgjørende at grunneierne som slutter seg til forvaltningsområdet eier tilnærmet 100 % av arealet. Ut fra et grunneierperspektiv er det ønskelig at grunneierne etablerer hensiktsmessige forvaltningsenheter og iverksetter nødvendige tiltak som hindrer videre spredning og etablering av villsvin.

Program

Møteleder: Gunnar Gundersen (Glommen Mjøsen Skog)

18.00 – 18.30. Afrikansk svinepest og smittefare tilknyttet villsvin i Norge og Europa

Afrikansk svinepest sprer seg til flere og flere land i Europa. Mattilsynet samarbeider med Miljødirektoratet om *handlingsplan mot villsvin*. Hvordan vurderer Veterinærinstituttet og Mattilsynet risikoen for utbrudd av Afrikansk svinepest i Norge og hvilke tiltak iverksettes?

Carl Andreas Grøntvedt (Veterinærinstituttet)

18.30 – 18.45. Oppfølging av *handlingsplan mot villsvin*

Miljødirektoratet har i samarbeid med Mattilsynet, på oppdrag av Landbruks- og matdepartementet og Klima- og miljødepartementet utarbeidet en nasjonal *handlingsplan mot villsvin*. Hvordan vil nå departementene følge opp handlingsplanen?

Landbruks- og matdepartementet

18.45 – 18.55. Norges Bondelags tilnærming til villsvin

Afrikansk svinepest banker på døren i flere land i Europa. Norges Bondelag representerer mange medlemmer som driver svinehold i Norge. Villsvinet kan i tillegg gjøre stor skade på dyrket mark og gi avlingstap. Hvordan forholder Norges Bondelag seg til villsvinet i dag?

Bjørn Gimming (1. nestleder i Norges Bondelag)

18.55 – 19.05. NORSKOGs tilnærming til villsvin

For mange grunneier med mye skog og utmark blir villsvinet sett på som en kjærkommen ressurs som kan erstatte tapte jaktinntekter fra en fallende elgstamme. Villsvinet kan representere en ressurs for noen og en trussel for andre. På grunn av villsvinets høye reproduksjonsevne er det avgjørende at grunneierne som slutter seg til forvaltningsområdet eier tilnærmet 100 % av arealet. Skulle 10-15 % av arealet holdes utenfor vil det være vanskelig å kontrollere bestandsveksten. I lys av dette, hvordan forholder NORSKOG seg til villsvinet?

Arne Rørå (administrerende direktør i NORSKOG)

19.05 - 19.20. Spørsmål fra salen

Villsvinet engasjerer. Det vil bli mulighet for fremmøtte å stille spørsmål til foredragsholderne.

19.20 – 19.40. Pause med kaffe og lett servering

19.40 – 20.00. Prosjektet «Grunneierbasert tiltaksplan for kontroll av villsvinet i Norge»

NORSKOG, Norges Bondelag, Utmarksavdelingen Østfold og Akershus og Glommen Mjøsen Skog representerer de fleste grunneiere hvor vi har villsvin i dag, og har i felleskap etablert prosjektet «*grunneierbasert tiltaksplan for kontroll av villsvin i Norge*». *Handlingsplan mot villsvin* legger opp til at grunneierne selv skal etterleve handlingsplanen. I lys av dette, hva vil dette prosjektet utrette, hvordan skal prosjektet arbeide og hvordan skal prosjektet klare å få tilnærmet 100 % oppslutning blant grunneierne? Hvordan ser prosjektet for seg å samarbeide med jegerne?

Finn Erlend Ødegård (Leder av styringsgruppa i prosjektet, Norges Bondelag) og Bjørn Toverud (NORSKOG).

20.00 – 20.15. Arbeid rundt villsvin i Norges Jeger- og Fiskerforbund

Grunneiere og jegere er de som til slutt skal skyte villsvinet. Hvordan arbeider Norges JFF og Hedmark JFF med tilrettelegging på skytebaner, kursmateriale for kursing av jegere og trening av hunder i forbindelse med villsvinet? Hvordan ser Norges JFF og Hedmark JFF for seg å samarbeide med grunneiere generelt og dette prosjektet spesielt?

Roar Lundby (Jaktkonsulent i Norges- Jeger og Fiskerforbund)

20.15 – 20.30. Skader i jordbruket

Villsvinet er en generalist og en alteter. Sugger og unger opptre i stor grad i flokk og kan ha stor påvirkning på marka der de etablerer seg. Hvilke erfaringer har bønder i Solør med villsvin. Hvor stort er skadepotensialet og hvilke tiltak kan gjøres for å minimere skadene?

Erlend Røhnebak (Bonde Solør)

20.30 – 20.45. Villsvinorganisering i praksis

I Aremark har bondelaget og grunneierne begynt å organisere seg for å møte en økende villsvinbestand. Hvilke erfaringer er gjort i dette arbeidet? Hvilke utfordringer er det ved å koble forvaltningen av villsvin opp mot dagens viltforvaltning? Hvilke muligheter finnes? Hva blir suksessfaktorene for at dette prosjektet skal lykkes?

Per Ola Haartveit (Leder i Aremark bondelag)

20.45 – 20.50. Innlegg ved Johan Aarskog, leder i Brandval og Vinger Bondelag

20.50 – 21.00. Spørsmål fra salen
